

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Pilträdsskolan i Västerås kommun

Beslut och rapport

Genomförd regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Pilträdsskolan i Västerås kommun

Skolinspektionen har genomfört regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Pilträdsskolan i Västerås kommun. Besök gjordes i skolan den 15–16 september 2009.

Vid regelbunden tillsyn tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och ungdomar att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Den regelbundna tillsynen av fristående skolor ska, förutom att granska hur väl utbildningen uppfyller statens krav, klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Av bilagd rapport framgår hur den regelbundna tillsynen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolinspektionen.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 26 februari 2010 ska Stiftelsen Källan redovisa till Skolinspektionen, inspektionsavdelningen i Stockholm vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Då ska också redovisas vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att höja kvaliteten inom angivna förbättringsområden. Skolinspektionen avser även att vid kommande tillsynstillfälle följa upp effekterna av den regelbundna tillsynen.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen

Bedömningarna av om verksamheten vid Pilträdsskolan uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för en fristående skola.

Resultaten på ämnesproven läsåret 2008/09 som genomfördes i årskurs 5 visar att i genomsnitt 85 procent av eleverna uppnådde målen i svenska, matematik och engelska. Lägst måluppfyllelse hade matematiken. Beträffande ämnesproven i årskurs 9 samma år, var det 50 procent av eleverna som inte nådde de prövade målen i matematik. Skolan genomför en systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling och resultat i samtliga ämnen men däremot framkommer inte vilka åtgärder som skolan kommer att vidta för ökad måluppfyllelse. De individuella utvecklingsplanerna som upprättas för eleverna i samband med utvecklingssamtalen saknar en redogörelse för vilka nationella mål eleven inte uppnår i de olika ämnena. De saknar också en sammanfattning av de åtgärder som behöver vidtas för att eleven ska nå målen. De åtgärdsprogram som skolan har upprättat uppfyller inte författningarnas krav då de inte redovisar elevens behov och vilka kunskapsmål eleven inte uppnår i ämnet.

Pilträddsskolan måste vidare säkerställa att lärarna utgår från de nationella målen i kursplanerna vid all bedömning och betygssättning av elevernas kunskapsutveckling.

Skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete och enligt eleverna känner de sig trygga på skolan. Tillsynen visar dock att det främst under raster är bråkigt och ett hårt språkbruk mellan elever och Skolinspektionen bedömer att skolans värdegrundsarbete bör förbättras. Skolan måste upprätta en aktuell årlig plan mot kränkande behandling och eleverna måste göras delaktiga i arbetet med planen.

Skolan uppger i samband med tillsynen ett antal urvalsgrunder som gäller vid antagning av elever till skolan som inte är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden. Därmed är skolan inte öppen för alla. Detta måste skolan åtgärda.

Slutligen bedömer Skolinspektionen att skolans systematiska kvalitetsarbete bör förbättras och dokumenteras i en kvalitetsredovisning. I utarbetandet ska eleverna vara delaktiga.

Brister som måste åtgärdas

Följande områden inom Pilträddsskolans verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan är inte öppen för alla barn (9 kap. 2 § skollagen).
- De individuella utvecklingsplanerna motsvarar inte förordningens krav (1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Betyg sätts inte i enlighet med förordningens krav (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 8 § grundskoleförordningen).
- Skriftliga bedömningar upprättas inte i enlighet med förordningens krav (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Skolans betygskatalog motsvarar inte förordningens krav (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 11 § grundskoleförordningen).

- Skolans åtgärdsprogram motsvarar inte förordningens krav (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolan har inte upprättat en årlig plan mot kränkande behandling (14 a kap. 8 § skollagen).
- Elevens val genomförs inte i enlighet med författningarnas krav (9 kap 2 § skollagen).
- Rektorn har anställt personal utan att först tagit del av ett registerutdrag (2 § Lag om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och barnomsorg).
- Elever har inte medverkat i utarbetandet av skolans kvalitetsredovisning (Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. 5 §).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan bör analysera elevernas kunskapsresultat och vidta åtgärder för att förbättra resultatet.
- Skolan bör förbättra sitt värdegrundsarbete.
- Skolan bör utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager
Enhetschef

Marie Wiberg-Svensson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också utredaren Kristina Dhenstrand deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Västerås kommun

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan

Pilträdsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–9

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Pilträdsskolan under hösten 2009 och besökt skolan 15–16 september 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Detta är den tredje regelbundna tillsynen av skolan sedan den startade sin verksamhet 1994. Den första tillsynen av skolan (då benämnd Västerås Kristna Skola) genomfördes av Skolverket den 13 maj 1996 (dnr 96:0106) som konstaterade att skolan alltjämt uppfyller kraven för godkännande att bedriva fristående grundskola årskurs 1–6 och rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. Den senaste regelbundna tillsynen av skolan gjordes av Skolverket den 4 december 2000 (dnr 2000: 2650). I beslutet konstaterade Skolverket att skolan uppfyller villkoren för godkännande att bedriva fristående förskoleklass och grundskola årskurserna 1–9 och har fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats(www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som lyfts fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av tillsynen vid nästkommande regelbundna tillsyn.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser samt verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i

2 (17)

skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

Huvudmannen för Pilträdsskolan har tagit del av och getts möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Västerås kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Det framkom att skolan deltar i olika uppföljningar och enkäter samt får möjlighet att ta del av kommunens mall för kvalitetsredovisning. Representanter på förvaltningsnivå i Västerås kommun har även besökt skolan vid ett flertal tillfällen.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Pilträdsskolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	19
Grundskola	145
Särskola	2

Källa: Skolans egna uppgifter oktober 2009

Skolverket godkände den 13 december 1993 (dnr 93:1484) Pilträdsskolan som en fristående grundskola för årskurserna 1–6. Den 12 december 1995 (dnr 95:572) togs beslut av Skolverket att utöka godkännandet till att även omfatta årskurserna 7–9. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

I beslut den 6 oktober 2000 (dnr 2000:1318) godkände Skolverket Pilträdsskolan att bedriva fristående förskoleklass. Skolverket beviljade den 6 september 2006 skolan att bedriva fristående särskola avseende årskurserna 1–10.

Skolans inriktning är konfessionell med kristen profil.

Huvudman för den fristående grundskolan Pilträdsskolan är Stiftelsen Källan med organisationsnummer 878001-9090. Skolverket godkände byte av huvudman den 6 september 2006 (dnr 2006:1995).

Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Verksamheten vid Pilträdsskolan startade läsåret 1994/95 och omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. Skolan hade vid tillsynsbesöket 19 barn i förskoleklass, 145 elever i årskurserna 1–9 samt 2 särskoleelever.

Vid Skolinspektionens tillsynsbesök framkom att huvudmannen för Pilträdsskolan från och med höstterminen 2009 har tagit emot 9 barn till förskoleklass och 36 elever till årskurserna 1–5 från en tidigare nedlagd skola i Västerås kommun. Lärarna som undervisar eleverna har bildat en egen stiftelse (Stiftelsen Äventyret) och ansökt om tillstånd hos Skolinspektionen för att bedriva en fristående skola. Verksamheten har en

egen pedagogik i egna klasser. Denna verksamhet är enligt huvudmannen för Pilträds-skolan och huvudmannen för Stiftelsen Äventyret en tillfällig lösning i avvaktan på Skolinspektionens beslut. Elevernas hemkommuner betalar ut bidrag för dessa elever till huvudmannen för Pilträds-skolan.

Pilträds-skolan ligger i Vallby som är en förort till Västerås. Skolans lokaler är rymliga och ljusa och det är vid tillsynsbesöket god tillgång till lokaler. Skolan har en stor skolgård och i angränsade byggnad ligger skolans egen idrottshall.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

En fristående grundskola ska enligt 9 kap. 2 § skollagen ge eleverna kunskaper och färdigheter som motsvarar de som den offentliga grundskolan ska förmedla. De nationella kursplanerna anger mål som eleverna minst ska ha uppnått i slutet av det femte respektive nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik och svenska/svenska som andraspråk anges från och med höstterminen 2008 de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret.

Under vårterminen 2009 genomförde eleverna i år 3 de nationella proven. Skolan uppger att sex av tolv elever uppnådde målen i alla delar på de nationella proven. I år 5 visade resultatet på de nationella proven läsåret 2008/09 att i genomsnitt 85 procent av eleverna uppnådde målen i matematik, svenska och engelska. Skolans egen sammanställning visar att ämnesprovet i matematik hade lägst måluppfyllelse och högst var resultatet i engelska. Enligt skolans egen analys har eleverna goda eller mycket goda kunskaper i de tre ämnena. De elever som inte nådde målen har enligt skolan inte svenska som modermål och/eller är i behov av särskilda stödåtgärder. Resultaten i övriga ämnen visar att flertalet av eleverna i årskurs 5 når målen. I årskurs 9 genomfördes de nationella ämnesproven läsåret 2008/09 av 12 elever. I ämnesprovet i matematik uppnådde 50 procent av eleverna målen, i svenska och engelska 92 procent. Enligt skolan stämmer resultaten i huvudsak överens med lärarens egen

4 (17)

uppfattning om elevernas prestationer under året. Skolinspektionen har tagit del av slutbetygen vårterminen 2009 för årskurs 9 (totalt 12 elever). De visar att i svenska uppnådde 100 procent av eleverna i slutet av årskurs 9 minst betyget godkänt, i engelska 90 procent och i matematik hade 75 procent av eleverna minst betyget godkänt i ämnet. I ämnet bild hade 100 procent minst betyget godkänt men i övriga ämnen uppnådde inte alla elever målen. Lägst var resultaten i kemi, hem- och konsumentkunskap samt idrott. Enligt skolans egen sammanställning har resultatet förbättrats i den meningen att andelen behöriga elever till gymnasieskolan har ökat sedan föregående läsår.

Skolan har i sin egen resultatsammanställning av de nationella ämnesproven redovisat förslag till ökad måluppfyllelse. Exempelvis vill skolan införskaffa mer läromedel och pedagogiska hjälpmedel, att erbjuda särskilt stöd tidigare, mer homogena klasser, tydligare regler och fastare rutiner.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan bör vidta ytterligare åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelserna i 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ändrats på så sätt att den skriftliga individuella utvecklingsplan som

ska upprättas inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska även innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne som eleven får undervisning i. Dessa omdömen bör anpassas till elevens ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Denna bestämmelse gäller enligt 1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor även för fristående skolor. Bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner innebär att den individuella utvecklingsplanen för en elev både ska innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs men också vara framåtsyftande och sammanfatta de åtgärder som behövs för att eleven ska nå målen.

Skolan använder sig av olika mallar för den individuella utvecklingsplanen (IUP) utifrån årskurs och i vissa fall även mellan lärare inom årskursen. Både elever och föräldrar uppger under intervjuerna att de får god muntlig information om kunskapsutvecklingen i de olika ämnena samt om elevens personliga och sociala utveckling. De skriftliga omdömen om elevens kunskaper som har utarbetats i olika ämnen är dock av skiftande kvalitet. Skolinspektionen kan konstatera utifrån de dokumentstudier som gjorts att ett flertal individuella utvecklingsplaner (IUP) saknar en redogörelse för vilka nationella mål som eleven inte uppnår i de olika ämnena. De är inte heller framåtsyftande och sammanfattning av de åtgärder som behöver vidtas för att eleven ska nå målen saknas.

Skolinspektionen bedömer att skolans individuella studieplaner inte motsvarar författningarnas krav. Detta måste skolan åtgärda.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

6 (17)

Motivering
<p>Betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de mål som uttrycks i kursplanen för respektive ämne eller ämnesblock. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kriterier för olika kvalitetsteg. Dessa betygskriterier anges i anslutning till respektive kursplan. Enligt 7 kap. 7 § grundskoleförordningen ska innan ett ämne eller ämnesblock har avslutats, de kunskaper bedömas som eleven inhämtat i ämnet eller ämnesblocket fram till den aktuella terminen. Denna bestämmelse gäller betygen som sätts höstterminsvis i årskurs 8 och hösten i årskurs 9.</p> <p>Under tillsynsbesöket framkommer under intervjuer med elever och med lärare att eleverna i årskurs 8 inte har möjlighet att erhålla samtliga betygssteg i terminsbetyget, dvs. Godkänt, Väl Godkänt och Mycket Väl Godkänt i bland annat ämnena matematik, idrott och hälsa, samhällsorienterande ämnen och svenska trots att eleven uppnått målen i ämnet. Enligt lärarna vill de undvika att ge eleven det högsta betyget för att därefter eventuellt behöva sänka betyget i årskurs 9. Enligt författningarna ska läraren bedöma de kunskaper eleven har vid betygssättningstillfället.</p> <p>I samband med faktagranskningen av skolrapporten uppger rektorn att eleverna "givetvis erhåller betyget MVG om eleven uppfyller alla kraven för de kriterier som svarar mot betyget MVG". Skolinspektionen får här motstridiga uppgifter om hur betygssättningen går till vid skolan.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolan måste säkerställa att lärarna utgår från de nationella målen i kursplanerna och utifrån betygskriterierna vid betygssättningen.</p>

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
<p>Enligt 7 kap. 9 § grundskoleförordningen ska, om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret, betyg inte sättas i ämnet. Betyg ska inte heller sättas i ett ämnesblock om eleven inte når upp till målen i samtliga ämnen som ingår i ämnesblocket. I dessa fall ska en skriftlig bedömning av elevens kunskaper i ämnet eller ämnesblocket ges. Av bedömningen kan också framgå de stödåtgärder som har vidtagits. Bedömningen ska undertecknas av läraren. Enligt 7 kap. 11 § grundskoleförordningen ska en elevs betyg antecknas i en betygskatalog. Beslut att inte sätta betyg i ett ämne eller ett ämnesblock ska också antecknas i betygskatalogen. Av anteck-</p>

ningen ska det framgå om betyget har satts innan eller efter det att ett ämne eller ämnesblock har avslutats. Skriftliga bedömningar ska hållas samlade.

Vid tillsynsbesöket saknar skolan en betygskatalog motsvarande författningarnas krav. Det som skolan benämner betygskatalog är att likna vid ett betygsdokument. Skolan har inte upprättat skriftliga bedömningar för de elever som inte når upp till målen i ett ämne eller ämnesområde.

Skolinspektionen bedömer att en betygskatalog inte förs och att skriftliga bedömningar inte upprättas enligt författningarnas krav. Detta måste skolan snarast åtgärda.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

8 (17)

1.4.5 Undervisningen är allsidig och saklig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.6 Undervisningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 1 a kap. 5 a § förordningen för fristående skolor ska rektorn, om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram dels före och dels under besöket på skolan. Dessa innehåller problembeskrivning, mål, åtgärder, elevens ansvar, skolans ansvar och föräldrarnas ansvar. Under rubriken mål anges såväl sociala mål som kunskapsmål däremot redovisas inte vilka kunskapsmål eleven inte uppnår i ämnet/ämnena. Av åtgärdsprogrammen framgår heller inte hur de vidtagna åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammen inte motsvarar de krav som gäller enligt förordningen om fristående skolor. Detta måste skolan åtgärda. Se vidare Skolverkets allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

Motivering

Se bedömningspunkt 2.1.2

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Verksamheten vid en fristående skola ska svara mot de allmänna mål och den värdegrund som uttrycks i de nationella styrdokumenterna. Enligt 1 kap 2 § skollagen ska var och en som verkar inom skolan främja varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom skolan främja jämställdheten mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Enligt 14 a kap. 6 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Enligt 7 § ska huvudmannen se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Av 10 § framgår att om huvudmannen eller personal får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är huvudmannen skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Under tillsynsbesöket framkom att skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Enligt rektorn tas ordningsregler fram tillsammans med eleverna. De innehåller regler för områden som uppförande, trygghet, språk, social kompetens, självbetraktning och positivt klimat. Skolan har även upprättat trivselregler och regler för användning av skolans datorer. Det finns även beskrivet vilka konsekvenser det blir för eleverna när reglerna inte följs. Under skolans morgonsamlingar tar lärarna upp om förhållningssätt, vilka regler som gäller, om känslor och allas lika värde m.m. Skolan har även under höstterminen 2009 börjat arbeta med en metod som ska vara ett led i skolans kristna värdegrundsarbete.

Under Skolinspektionens besök i verksamheten observerades att under rasterna både ute på skolgården och inne i skolan var det "stökigt och bråkigt" mellan vissa elever och årskurser, dvs. att oftast äldre elever bråkar med de yngre. Lärare uppger att de känner till detta och benämner det som "skojbråk" och att skolan har tagit tag i detta. Enligt eleverna känner de sig trygga på skolan och att kränkningar är ovanligt. Enligt rektorn har skolan haft problem med vissa elevers uppträdande och har därför startat med förebyggande åtgärder tillsammans med eleverna för att förebygga och förhindra mobbning.

Skolinspektionen konstaterar att skolans aktiva värdegrundsarbete inte gett tillräckliga effekter på verksamheten och bedömer att skolans värdegrundsarbete bör förbättras.

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra

under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan daterad den 23 oktober 2008. Planen saknar en översikt av behov och åtgärder samt en uppföljning av föregående plan.

Vid tillsynsbesöket har skolan inte upprättat en aktuell plan mot kränkande behandling för läsåret 2009/10. Enligt rektorn och lärare har planen för läsåret 2008/09 upprättats av en lärare på skolan och innehållet har diskuterats tillsammans med personalen. Det framkommer under Skolinspektionens besök att elever inte har medverkat i upprättandet men har blivit informerade om planen. Flertalet elever känner dock inte till planen vilket framkommer under intervjuerna.

Skolan har inte upprättat en aktuell årlig plan mot kränkande behandling. Detta måste skolan åtgärda.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 9 kap. 2 § skollagen ska en fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som grundskolan, sarskolan, respektive specialskolan ska förmedla godkännas om skolan står öppen för alla barn som enligt denna lag har trätt till utbildning inom motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet,

12 (17)

med undantag för sådana barn vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan.

Pilträddsskolan har följande urvalsgrunder för att som elev bli antagen till skolan:

- Syskonförtur.
- Balans så att inte flertalet elever har behov av stöd.
- Balans så att inte svenska språket blir minoritet.
- Balans mellan pojkar och flickor, genusperspektiv.

Skolan uppger att dessa urvalsgrunder gäller vid kö till skolan. Rektorn uppger att urvalsgrunderna har ändrats efter hand "när problem uppstått". Vidare uppger rektorn att Västerås kommun dvs. Pedagogiska nämndernas stab har rekommenderat skolan att inte ta in fler elever i behov av särskilt stöd eftersom de redan har så många och kommunen inte ekonomiskt kan bidra med mer. Ovanstående urvalsgrunder är enligt Skolinspektionen inte i överensstämmelse med skolans tillstånd i vilket står att förskoleklassen och grundskolan är öppen för alla i mån av plats. I tidigare beslut framgår också att särskolan är öppen för alla barn som uppfyller villkoren för att få fullgöra skolplikt i fristående särskola. Vid fler sökande än platser gäller syskonförtur och anmälningsdatum i nämnd ordning.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte är öppen för alla och att urvalet inte sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden. Skolan uppvisar synnerligen allvarliga brister i detta område vilket skolan snarast måste åtgärda.

3.1.2 Varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

En fristående skola ska enligt skollagen ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla.

Som elevens val har skolan för samtliga elever valt undervisning i kristendom.

Skolan erbjuder inga andra alternativ som gör det möjligt att tillgodose elevernas olika intresseinriktningar. Eleverna kan således inte göra några val; undervisningen i kristendom är obligatorisk. Skolinspektionen vill dock informera skolan om att kristendom kan istället för som elevens val anordnas som skolans val och motsvarar i så fall författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att elevens val inte sker utifrån författningarnas krav. Detta måste skolan åtgärda.

3.1.4 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.6 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

14 (17)

3.3 Rektorns ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg ska personer som blir erbjudna en anställning inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg visa ett utdrag ut polisens belastningsregister innan anställningen får påbörjas. Registerutdraget får vara högst ett år gammalt. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas. Vidare framgår av 2 a § samma lag ett flertal andra tillfällen då ett registerutdrag ska lämnas, exempelvis av studenter vid deras praktik under utbildning till en lärarexamen.

Skolinspektionen har funnit att rektorn vid Pilträdsskolan har anställt personal utan att först tagit del av ett registerutdrag.

Skolinspektionen bedömer att brister avseende registerkontroll snarast måste åtgärdas.

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet, samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
<p>Kvalitetsarbetet syftar till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse och att vidta lämpliga åtgärder.</p> <p>Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av läroplanen, avsnittet 2.8 Rektors ansvar, att rektorn har ansvaret för skolans resultat.</p> <p>I tillsynen framkommer att ett systematiskt kvalitetsarbete pågår på skolan, där verksamhet och resultat följs upp, diskuteras och utvärderas i arbetslag och ledningsgrupp. Däremot framkommer brister när det gäller att analysera och vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolans systematiska uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat och skolans värdegrundsarbete bör utvecklas.</p>

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
<p>Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisningen ska främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Enligt förordningen ska en skolas kvalitetsredovisning innehålla en</p>

bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska även uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.

Enligt 4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.

Skolinspektionen har tagit del av Pilträdsskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08. Lärarna uppger att de har medverkat i arbetet med att redovisa kunskapsresultaten samt analyserat och beskrivit vilka åtgärder som skolan måste vidta. Enligt rektorn har föräldrarådet medverkat i vissa frågor. Däremot har inte eleverna medverkat vid utarbetandet. Under intervjun med vårdnadshavare framkom att de inte känner till kvalitetsredovisningen.

Enligt rektorn kommer skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2008/09 vara klar den 1 oktober 2009.

I samband med faktagranskningen av skolrapporten uppger rektorn att hon har informerat föräldrarna om kvalitetsredovisningen på föräldramöten och på skolans hemsida. Föräldrarna har även kunnat vara delaktiga genom skolans föräldraråd men intresset har varit lågt.

Skolinspektionen bedömer att elever inte har medverkat vid utarbetandet av skolans kvalitetsredovisning. Detta måste skolan åtgärda.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.6 Stabilitet**Bedömningspunkter****3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

Stockholm den 26 november 2009

Marie Wiberg-Svensson

Kristina Dhenstrand